

ת"פ 64242/08/21 - מדינת ישראל נגד אסף טל

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 64242-08-21 מדינת ישראל נ' טל

תיק חיצוני: רע"נ 06/2019

לפני כבוד השופט מוחמד עלי

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י עורכות הדין הדס נאמן ארזואן והדר קולה
מפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

נגד

הנאשם

אסף טל

ע"י עו"ד טל אבריאל

מטעם הסניגוריה הציבורית

החלטה

לפני בקשה להטלת ערובות לפי סעיפים 44(ב) ו-48 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
תשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**) להבטחת התייצבות הנאשם לדיונים בתיק זה.

הרקע לבקשה וכתב האישום

1. בחודש אוקטובר 2019 נפתחה נגד הנאשם חקירה של הרשות לניירות ערך, בחשד לביצוע עבירות על פי מספר חוקים: חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן: **חוק ניירות ערך**); חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995 (להלן: **חוק ההשקעות**); וחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**).

2. ביום 6.10.2019 שוחרר הנאשם על ידי קצין ממונה בתנאים מגבילים, ובכללם התייצבות לחקירה ברשות לניירות ערך בכל מועד שיידרש; אי יציאה מהארץ והפקדת דרכון במשרדי רשות ניירות ערך; התחייבות לא לשבש הליכי חקירה ומשפט; התחייבות להודיע על כל שינוי במען המגורים ובמקום העבודה; ולהבטחת תנאים אלו - חתימה על התחייבות עצמית בסך 50,000 ₪.

3. בהחלטה שניתנה ביום 26.1.2020 על ידי בית המשפט, הוארך תוקפם של התנאים ב-180 ימים. בהמשך הוארכו פעמיים התנאים המגבילים (ראו החלטת בית המשפט מתאריך 16.7.2020 שהאריכה את התנאים המגבילים ב-68 ימים, והחלטת בית המשפט מתאריך 24.9.2020 שהאריכה את התנאים המגבילים ב-90 ימים). אחר כל אלה, התנאים המגבילים פקעו ביום 29.12.2020.

4. למעלה מחצי שנה לאחר פקיעת התנאים המגבילים, ביום 30.8.2021, הוגש נגד הנאשם כתב אישום בו יוחסו לו העבירות הבאות: קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין; עבירות של הצעה לניהול תיקים וניהול

תיקים ללא רישיון לפי סעיפים 2(ב) ו-3א יחד עם סעיפים 39(א)(1) ו-39(ב)(12) לחוק ההשקעות; ועבירות של הפניית לקוחות לזירת סוחר שאינה מורשית לפי סעיף 53(ב)(6) לחוק ניירות ערך.

5. על אף שהתנאים המגבילים שהוטלו על הנאשם, ובכללם הפקדת דרכונו במשרדי הרשות לניירות ערך, פקעו ביום 29.12.2020, רק ביום 12.4.2022 פנה ב"כ הנאשם למאשימה וביקש ליטול את דרכונו של הנאשם. או אז, המאשימה הציעה לב"כ הנאשם כי הצדדים יגיעו להסכמה בנוגע לערבויות חדשות שיוטלו על הנאשם להבטחת התייצבותו להליך - אך הוא סירב.

6. כתב האישום שהוגש נגש הנאשם חובק שלושה אישומים, ולצורך ההחלטה הנוכחית אין צורך לפרט את כולו - ואסתפק בסקירה תמציתית. על פי הנטען בכתב האישום, הנאשם הוא הנדסאי אלקטרוניקה בהשכלתו, ובמהלך שנת 2019 הוא פנה ללקוחות פוטנציאליים והציע להם שירות מסחר ממוחשב המבוסס על רובוט הכולל אלגוריתם לבחירת השקעות, המבוצע בזירת סוחר (פלטפורמה אוסטרלית שנקראת Pepperstone). נטען כי הנאשם ביצע סחר בעבור 35 לקוחות לכל הפחות, תמורת תשלום שגבה מלקוחות בעבור התקנת מערכת המסחר, על תגמול שקיבל מפרסטון ועל דמי הצלחה ששולמו בהתאם ליעדים שקבע. על פי הנטען בכתב האישום, כדי לפתוח חשבון מסחר בפרסטון יש לעבור מבחן התאמה שמטרתו להגן על הלקוחות ולמנוע מצבים שבהם הם יתקשו לקבל החלטות השקעה מושכלות בשל חוסר הבנה של הסיכון הכרוך בפעילותם, אך הנאשם איפשר ללקוחות לעקוף את הליך הסינון (על ידי מתן תשובות למבחן) ולפתוח חשבון מסחר בפרסטון, על אף שלא היו מודעים לסיכונים הכרוכים בהשקעה בה. בנוסף, הנאשם מסר ללקוחות מצג לפיו מנגנון התגמול שלו מבוסס על פני הצלחה בלבד, ולכן האינטרסים שלהם זהים. בתוך כך נמנע הנאשם מלגלות להם כי הוא מתוגמל ע"י פרסטון. עוד נטען כי הנאשם גייס את הלקוחות תוך הצגת מצגי שווא והסתרת מידע ביחס להיבטים רבים ומהותיים במסחר ובפעילותו. בהתבסס על מצגים אלה, קיבל הנאשם את הסכמתם של הלקוחות לביצוע מסחר בכספים שהפקידו בזירת הסוחר. נטען כי הנאשם קיבל במרמה את הסכמתם של לכל הפחות 9 לקוחות לביצוע מסחר בכספים שהפקידו בזירת הסוחר, וכי סך הכספים הכולל שהושקע ע"י לקוחות אלה, עמד על כ-135,000 דולר ארה"ב, שהם 435,000 ₪. עוד נטען כי הנאשם הציע לנהל וכן ניהל בפועל תיקי השקעות ללא רישיון ניהול תיקים ובניגוד להוראות חוק הייעוץ. כן נטען כי הנאשם הניע את לקוחותיו להשקיע את כספם בפרסטון, אותה הציג בתור בנק השקעות בין לאומי אמין וותיק; וכן הסביר ללקוחותיו כי השקעה בפרסטון משתלמת במיוחד, בין היתר בשל העובדה שהיא "מתחת לרדאר" של רשויות המס הישראליות.

7. לאחר הגשת כתב האישום פנו הצדדים להליך גישור שלא צלח, וביום 14.4.2022 נקבע התיק לשמיעת ראיות החל מיום 8.9.2022.

8. יצוין כי הצדדים הסכימו כי ההחלטה בבקשה תינתן על בסיס הבקשה והתגובה ללא צורך בקיום דיון.

טענות הצדדים

9. המאשימה אינה מתכחשת לעובדה לפיה לאורך חלק מן התקופה שקדמה להגשת כתב האישום, וגם לאחריה, לא הוטלו על הנאשם תנאים מגבילים כלשהם, וכי הוא לא ניסה להימלט מן הדין. עם זאת, כך טוענת המאשימה, מאז, נקודת האיזון השתנתה, והשלב המתקדם שבו מצוי ההליך, חודשים ספורים לפני תחילת דיוני ההוכחות, "יוצר סיכון אינהרנטי ומקים עילה עצמאית להטלת ערבויות...". על כן, מבקשת המאשימה להורות לנאשם לתת ערבות עצמית, ערבות צד ג', וכן להורות לו להודיע לפרקליטות על יציאה מן הארץ - כל זאת כדי להבטיח את התייצבותו לדיוני ההוכחות.

10. הנאשם מתנגד לבקשה, עם זאת הוא מסכים להודיע לפרקליטות לגבי כל יציאה מהארץ. הנאשם מדגיש בתגובתו כי דרכו עוכב והוחזק בהסכמתו בידי המאשימה מאז חודש אוקטובר 2019 ועד היום, בעוד שהתנאים המגבילים שהוחלו עליו תמו בסוף שנת 2020. לטענת הנאשם, מחודש ינואר 2021 ועד היום לא הגישה המאשימה בקשה להארכת התנאים המגבילים, על כל המשתמע מכך. נטען כי רק כאשר פנה הנאשם למאשימה וביקש לקבל את דרכו בחזרה, נזכרה המאשימה להגיש את הבקשה הנוכחית.

הנאשם הדגיש כי ככל אזור הוא זכאי לחירות ולחופש תנועה, מבלי שתוטל עליו מגבלה לצאת לנופש או לטוס לצרכי עבודה - וזאת מבלי שהדבר יפגע בניהול התיק נגדו. הנאשם הטעים כי העבירות המיוחסות לו בכתב האישום הן מסוג עוון, וכי ככל שלא היה מדובר בעבירות על חוק ניירות ערך הן היו מתבררות בבית משפט שלום.

לגופו של עניין הדגיש הנאשם כי אין לקבל את טיעונו של המאשימה לפיו נקודת האיזון השתנתה משלא הציגה שום נימוק המחייב קבלת הבקשה, מלבד עצם הגשת כתב האישום. הודגש כי הנאשם הוא אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, שהתייצב לכל החקירות והדיונים בתיק.

דיון והכרעה

11. סעיף 44(ב) לחוק המעצרים קובע כדלקמן:

"בית משפט רשאי לצוות על נאשם או על נידון, שערעור תלוי ועומד על פסק דינו, לתת ערובה, אף אם אינו מוסמך להורות על מעצרו לפי סעיף 21, כדי להבטיח את התייצבותו למשפט, ומשעשה כן, יראו את הנאשם או את הנידון כמי ששוחרר בערובה".

12. סעיף זה חל במצבים בהם לא מתקיימת עילת מעצר לגבי נאשם לפי סעיף 21 לחוק המעצרים, ולגבי נאשם כזה, מסתפק בית המשפט מלכתחילה בהטלת ערובה (ראו דיון בהרחבה בסעיף 44(ב) לחוק המעצרים בבש"פ 1332/21 פלוני נ' מדינת ישראל (21.5.2021) (להלן: **עניין פלוני**); ראו גם: בש"פ 9354-09 גלמור נ' מדינת ישראל (10.12.2009) (להלן: **עניין גלמור**); בש"פ 2712/96 הרשקוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 705, 710-711 (1996); בש"פ 2094/98 הורוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 697, 701 (1997); יעקב קדמי **סדר**

הדין בפלילים חלק ראשון 347 (תשנ"ח).

13. התכלית של הטלת הערובה היא אחת: הבטחת התייצבותו של הנאשם למשפט או לריצוי עונשו (עניין פלוני; עניין גלמור; בש"פ 3611/93 פרץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(1) 855, 862 (1994)). לפיכך, על תנאי הערובה להלום תכלית זו, ובנוסף, עליהם לעמוד בדרישת המידתיות (בש"פ 63/98 אדזיאשווילי נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 160, 164 (1998); בש"פ 4972/07 פואז נ' מדינת ישראל; בש"פ 6800/05 מכלוף נ' מדינת ישראל (11.8.2005); בש"פ 2137/96 רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 504, 507 (1996)).

14. בעת קביעת תנאי הערובה על בית המשפט לשקול, בין היתר, את מהות העבירה המיוחסת לנאשם; את המידע המצוי בידי התביעה; את עברו הפלילי של הנאשם; את מצבו הכלכלי ויכולתו להמציא את הערובה הנדרשת; וכן את האפשרות שהנאשם יוכל לעמוד בתנאי הערובה האחרים (סעיף 46(ב) לחוק המעצרים; עניין גלמור). שיקול נוסף עליו יש ליתן את הדעת הוא השלב בו מצוי ההליך הפלילי. יפים לענייננו דברים אלו:

"מטרתם של תנאי השחרור [בערובה] נועדה להבטיח את התייצבות הנאשם למשפט ומניעת התחמקותו מההליכים המתנהלים נגדו. לצורך כך ראוי לשקול... את מכלול נסיבות העניין, ובהן - מהות העבירה, רקעו הקודם של הנאשם, מצבו הכלכלי, יכולתו לעמוד בתנאי הערובה, הסיכון להימלטותו, וכל כיוצא באלה; ממכלול השיקולים האמורים נגזרים תנאי השחרור בערובה, מהותם והיקפם. בהערכת תנאי הערובה חשוב למצוא את נקודת האיזון הראויה אשר תבטיח מצד אחד את תכליתם - התייצבות הנאשם למשפטו, ומצד שני לא תעמיס עליו נטל מיותר אשר הוא יתקשה לעמוד בו, וייעצר עקב אי יכולתו לענות לתנאים אף שאין הם חיוניים להבטחת תכלית התייצבות למשפט" (בש"פ 1772/05 רש נ' מדינת ישראל (13.3.2005); בש"פ 2094/98 הורוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 697, 701 (1997)).

15. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, למעט חיוב הנאשם בהודעה למאשימה על כל יציאה מן הארץ, זאת בהתאם להסכמתו. ואלה הנימוקים להחלטה.

16. ראשית, יש לזכור כי מטרתם של תנאי השחרור בערובה להבטיח את התייצבות הנאשם למשפט ומניעת התחמקותו מההליכים המתנהלים נגדו, אך משאין כל אינדיקציה לכך שלנאשם יש כוונה להימלט מן הדין במקרה שלפנינו - אין מקום להטיל ערובה כלשהי. כפי שהמאשימה ציינה בבקשה בהגינותה - הנאשם התייצב עד כה לכל החקירות אליהן זומן, ולדיונים שהתקיימו בבית המשפט. רק בחלוף מספר חודשים מפקיעת התנאים המגבילים שהוטלו על הנאשם, ביקש הנאשם את דרכו בחזרה. משכך, התייצבותו של הנאשם לחקירות ולדיונים עד כה עומדת לזכותו.

17. שנית, לא יכולה להיות מחלוקת לגבי העובדה כי הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר. הבקשה הוגשה ביום 18.5.2022, הרבה לאחר פקיעתם של התנאים המגבילים שהוטלו על הנאשם (29.12.2020), והרבה לאחר הגשת

כתב האישום (30.8.2021). בנסיבות אלו, לא ברורה טענתה של המאשימה לפיה השתנתה נקודת האיזון, שכן לו אכן כך היו פני הדברים מצופה היה מהמאשימה להגיש את הבקשה, לכל הפחות, בסמוך להגשת כתב האישום. ניסיון המאשימה לשוות לקביעת ההוכחות משמעות שבכוחה לשנות את נקודת האיזון בצורה מהותית, אין לו מקום. לא ברור מדוע האיזון בנקודת הזמן הזו שונה מנקודת הזמן בה הוגש כתב האישום. זאת ועוד, עולה הרושם כי הבקשה לקביעת ערובה הועלתה רק בעקבות בקשתו הלגיטימית של הנאשם להחזיר לו את דרכו משפגו התנאים המגבילים.

18. לבסוף יצוין כי אכן משמעות הגשת כתב האישום היא כי לעמדת התביעה, קיימות ראיות לכאורה המבססות אישום ברמה המקימה סיכוי סביר להרשעה (סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; בש"פ 917/89 קדם נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 568, 570 (1989); אך מנגד יש לזכור כי העבירות המיוחסות לנאשם הן עבירות מסוג עוון, כך שהשיקול בדבר חומרת העבירה לא תומך בקבלת הבקשה. לזאת יש להוסיף את נתוני האישום של הנאשם כפי שבאו לידי ביטוי בתגובת הסנגור.

19. לפיכך, איני סבור כי נסיבות המקרה מצדיקות הטלת ערבויות על הנאשם להבטחת התייצבותו, ומכאן שדין הבקשה להידחות. לאור הסכמת הנאשם, אני קובע כי על הנאשם להודיע למאשימה 5 ימים מראש על כל יציאה מגבולות ישראל.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י' סיוון תשפ"ב, 09 יוני 2022, בהעדר הצדדים.